

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ КОМБІНОВАНОЇ ТЕРАПІЇ ЕСЕНЦІАЛЬНОЇ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ БЛОКАТОРАМИ РЕЦЕПТОРІВ АНГІОТЕНЗИНУ II ТА ДІУРЕТИКАМИ ЗАЛЕЖНО ВІД СОЛЬОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Тимошенко М.І., магістрант

Науковий керівник – д.мед.н., проф. С.В. Попов

СумДУ, кафедра сімейної медицини з курсом ендокринології

Сольова реактивність артеріального тиску (АТ) при есенціальній гіпертензії (ЕГ) є об'єктом інтенсивного клінічного вивчення. При цьому одним із пріоритетних напрямків вважається оцінка ролі ренін-ангіотензинової системи (РАС) у формуванні різних солереактивних форм ЕГ.

Метою роботи було дослідження у хворих на ЕГ, які отримують комбіновану терапію блокаторами рецепторів ангіотензину II (БРАП) та діуретиками взаємозв'язку, між типом сольової реактивності АТ і відповіддю ренін-ангіотензин-альдостеронової системи на зміни у вживанні хлориду натрію.

Обстежено 73 хворих на ЕГ II стадії – 41 жінки і 32 чоловіки віком від 40 до 50 ± 4 років, які на момент дослідження почали приймати комбінований препарат БРАП та діуретики. До контрольної групи увійшло 21 практично здорових осіб (12 жінок і 9 чоловіків) віком у середньому $40-45 \pm 4$ років без гіпертензії та інших серцево-судинних або ниркових захворювань. Для визначення типу реакції АТ на сольове навантаження було застосовано балансовий (дієтичний) метод. Дослідження включає дві фази тривалістю по 5 діб. Перед дослідженням та в останню добу обох фаз визначали масу тіла (МТ), АТ, діурез, гематокрит (Hct), частоту серцевих скорочень (ЧСС), кліренс креатиніна (КК), вираховували приріст об'єму циркулюючої плазми (ΔTVP), та відсоткове досягнення цільового АТ. При статистичному аналізі отримані результати можна розділити на три групи відносно контрольної групи осіб: солерезистентні, солечутливі, та особи з парадоксальною реакцією на зміну сольового навантаження. У солерезистентних хворих, як і у здорових, САТ і МТ не залежать від сольового раціону і протягом дослідження не змінюються. Крім того, як приріст цих показників, так і ΔTVP не відрізняються від контрольних значень. На відміну від обстежених попередніх груп у солечутливих хворих перехід від I до II фази супроводжується збільшенням САТ. Характерним для солечутливих є відносно тісна залежність між $\Delta САТ$, з одного боку, та $\Delta МТ$ і ΔTVP , з іншого відповідно. В обстежених з парадоксальною реакцією спостерігалось зменшення САТ при переході до низькосольової дієти. При цьому і $\Delta МТ$, і ΔTVP є вищими, ніж аналогічні показники у здорових і солерезистентних, але нижчими, ніж у солечутливих. Як і в останніх, залежність між $\Delta САТ$, з одного боку, та $\Delta МТ$ і ΔTVP , з іншого, в обстежених з парадоксальною реакцією існує, але є протилежною.

Були зроблені висновки: солерезистентній формі есенціальної гіпертензії притаманна автономна гіпертонія, з помірно вираженим та поступовим впливом терапії БРАП у комбінації з діуретиком; солечутлива форма есенціальної гіпертензії характеризується досить вираженим терапевтичним ефектом комбінації БРАП з діуретиком, що пояснюється превалюванням РААС серед патогенетичних ланок ЕГ; особи з парадоксальною реакцією артеріального тиску мають низьку чутливість до терапії БРАП у комбінації з діуретиком на тлі як низько-, так і високосольового раціону.